

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník XIV

4/2016

december

Štvrťročník

Vianočný vinš

*Tým, čo v mieri, láske a pokoji žijú,
nech ich srdcia v šťastí až do smrti bijú.
Keď všetci čakáme príchod Spasiteľa,
prajem zdravia, šťastia a darčekom veľa.
Keď budete sadat' k vianočnému stolu,
nech nikto nie je smutný,
nech má dobrú vôľu.*

*No a na polnočnú keď zvony zazvonia,
nech sa každý kresťan pri jasličkách klania.
Nech celý svet žije v pokoji a mieri,
to si každý želá, ten čo v Boha verí.*

*Nech ten mier panuje naveky a všade
nuž a predovšetkým v tej slovenskej vláde.*

Mikuláš Hroško

Slovo starostu

Milí čitatelia,

z výkladov obchodov na nás kývajú postavičky Mikulášov, z reproduktorov znejú vianočné skladby, takže Vianoce a koniec roka 2016 je už tu a s ním aj čas hodnotenia, bilancovania a tiež plánovania. Myslím, že rok 2016 bol pre našu obec celkom pozitívny a Papradno sme spoločne posunuli smerom dopredu.

Eurá naše, ministerské, z EÚ i TSK

Podarilo sa nám spracovať niekoľko projektov na získanie mimorozpočtových prostriedkov a takmer všetky boli úspešné. Do obce sme získali 28 700 € na projekt optimalizácie separovaného zberu, za ktoré sme kúpili dva veľké kontajnery na zberný dvor a obmenili staré zberné nádoby na separovaný zber v obci, čo prispelo aj k zlepšeniu estetického vzhľadu v obci. Od Trenčianskeho samosprávneho kraja sme dostali 1 000 € na nákup krojov pre detskú folklórnu skupinu Podžiaranček. Zvyšných 2 000 € sme doložili na tieto kroje z rozpočtu obce. Z ministerstva vnútra sme dostali 3 000 € na zabezpečenie materiálu – technického vybavenia DHZ. Na výmenu okien na tribúne TJ sme dostali 7 000 € z ministerstva financií a z rozpočtu sme doložili 11 800 € a urobilo sa súbežne zateplenie a obnova fasády budovy. Tento rok sa zrealizovalo kompletne oplotenie

Otvorme srdcia

Záver roka nás podnecuje k bilancovaniu uplynulých dní. Čo sa nám podarilo, čo menej. A keďže to bol rok, v ktorom sme mali byť milosrdnejší, láskavejší k našim blízkym, skúsme sa zamyslieť nad tým, či to bolo naozaj tak – či sme prišli dobre iným, či sme pomáhali tým, čo to potrebovali, či sme vychádzali so susedmi, ak to záležalo od nás. Ak sme ešte našli rezervu v našich medziľudských vzťahoch, otvoriť srdce pre potreby blízkych môžeme kedykoľvek.

Aby ste mali láskavý pohľad na svet, a aby sa aj vám dostalo pozornosti a dobroty od iných, to vám želá redakcia Polazníka.

Laureátky – absolútne víťazky celoštátnej súťaže speváckych skupín za rok 2016.

areálu TJ, takže celý komplex dostal úplne nový vzhľad. Škoda, že je už na niektorých miestach poškodený z preliezania. Z dotácie Envirofondeu 34 000 € sme urobili vodovod pod Kremnicou a najväčším projektom bola obnova verejného osvetlenia, na ktorú sa nám podarilo získať 206 100 € z Ministerstva hospodárstva SR a eurofondov.

Zamestnanie nezamestnaných

V priebehu roka sme využili niektoré programy spolufinancované z prostriedkov EÚ na podporu zamestnanosti a v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v Pov. Bystrici sme zamestnali časť dlhodobozamestnaných a na ich mzdy bola refundovaná suma 23 058,85 €. Cez Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

išla aj účelovo určená dotácia na podporu humanitárnej pomoci v sume 500 €. Keď sa to všetko spočíta, je to suma 303 360 € z mimorozpočtových prostriedkov, ktoré sme využili v našej obci.

Obecný úrad

Okrem vecí, ktoré som už spomenul, sme v budove OÚ vymenili kompletne elektroinštaláciu so svietidlami, ktorá bola ešte hliníková a súbežne sme znížili stropy, čím došlo k zníženiu vykurovacieho priestoru a malo by sa to odraziť aj v ďalšej úspore nákladov na kúrenie. Postupne opravujeme aj interier budovy, ktorý už rekonštrukciu potreboval. Sobášna miestnosť sa tiež modernizuje a chceme z nej urobiť reprezentatívnu

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

tačný priestor na sobáše, ale aj ostatné slávnostné a spoločenské udalosti.

Vodovod a zberný dvor

Museli sme dopracovať projekt vodovodu Pod Holý vršok, ktorý by sme chceli dotiahnuť do úspešného konca. Spracovali sme žiadosť o dotáciu na envirofond a momentálne ešte dotahujeme veci okolo stavebného povolenia. Projekt je z finančných dôvodov rozdelený na tri etapy, ktoré budú na seba nadväzovať. Taktiež máme spracovaný projekt na technické vybavenie zberného dvora a už sme podali žiadosť o dotáciu z enviroföndu. V priebehu roka sme pripravili aj projektovú dokumentáciu na výstavbu rozhľadne na Holom vršku a v priebehu pár mesiacov by mala byť aj výzva na financovanie takejto stavby z eurofondov.

Havarijný stav mostu

Pred koncom roka sme zistili dosť veľké poškodenie mosta oproti diskontnej predajni, ktorý má iba 5 rokov a je neúmerne k veku poškodený hnilobou. Začali sme reklamačné konanie, ktoré nebude jednoduché, ale urobíme všetko pre to, aby oprava nešla z nášho rozpočtu, aj keď je to ťažký boj s firmami, ktoré majú tieto veci právne dobre ošetrené. Do budúca plánujeme tento most aj prekryť.

Z obecného rozpočtu sme opravili 5 prístupových ciest k rodinným domom, ktoré mali iba spevnený povrch a pri jednej sa robilo aj odvedenie dažďovej vody. Máme ešte zopár úsekov, ktoré by sme chceli postupne zaasfaltovať, aby ku každému rodinnému domu viedla asfaltová cesta.

Škôlka do ZŠ

Tým najhorúcejším problémom, ktorý by sme chceli vyriešiť, je premiestnenie materskej školy do základnej školy, nakoľko problémy s umiestnením detí do škôly stále pretrvávajú a demografický vývoj ukazuje, že počet narodených detí sa každý rok drží okolo 19, tak to rozšírenie má opodstatnenie. Premiestnením škôlky do budovy ZŠ určite znížime náklady na prevádzku týchto zariadení, a ak sa nám to podarí zafinancovať z mimorozpočtových prostriedkov, bude to ideálne. Projekt sme mali už pred voľbami do parlamentu pripravený na výzvu, ktorá bola

vyhlásená, no po voľbách bola výzva zastavená. Dnes je opäť vyhlásená, no so zmenenými podmienkami, tak musíme projekt prispôbiť, čo znamená ďalšie financie, no náklady k celkovému výsledku sú efektívne. V rámci tohto projektu by sme vybudovali aj nové detské ihrisko pri škole

Spoločne okolo cintorína

Ďalším problémom, ktorý budeme musieť riešiť, je naplnená kapacita nášho cintorína, ktorú nám správca, spoločnosť A-ARCHA, trochu po „funuse“ oznámil prednedávnom. Nie je to jednoduchý krok a rozšírenie podlieha zložitému procesu. Ten komplikuje aj vysporiadanie vlastníckych vzťahov pozemkov, do ktorých je možné cintorín rozšíriť. Ja verím v ústretovosť dotknutých vlastníkov a dúfam, že to všetko spoločnými silami zvládneme. Vzhľadom k pretrvávajúcim problémom so správcom cintorína či už pri udržiavaní domu smútku, výberu poplatkov a oneskoreným odvodom na obecný účet, neuzamykanie pohrebiska, pristúpime aj k riešeniu problému prevádzky nášho cintorína.

Lacnejší odvoz odpadu

Ešte by som chcel zhodnotiť a porovnať výšku nákladov, ktoré sme vynaložili na vývoz odpadov v roku 2015, keď nám vývoz robila firma STRAKO a rok 2016, keď po výberovom konaní v Papradne zastrešuje vývoz a likvidáciu Megawaste, aby som uviedol na správnu mieru predpovede pána Strašíka z firmy STRAKO, ktorý sa vyjadril, že až po zmene firmy sa ukáže, ako budeme zvyšovať poplatky a budeme doplácať na vývoz smetí. Porovnanie je za 11 mesiacov, nakoľko december ešte nemáme vyfakturovaný.

V roku 2015 sme zaplatili vývoz za 11 mesiacov firme STRAKO 28 248,54 €. V roku 2016 sme zaplatili vývoz za 11 mesiacov Megawaste 25 187,77 € a to je v tejto sume aj vývoz uličiek (cca 300 populníc), ktoré STRAKO odmietlo vyvážať a robili to zamestnanci OÚ s VPP, čiže platby pre STRAKO by boli ešte vyššie. Firme STRAKO sme zaplatili o 3 062,77 € viac za porovnané obdobie, ako Megawaste. Čas ukázal realitu a tí, ktorí iba kritizujú a spochybňujú snahu iných, by sa mali zamyslieť nad svojim konaním.

Naša radosť

No rok 2016 nebol iba o robote a budovaní, ale aj o zábave, fol-

Oprava budovy na ihrisku TJ Žiar Papradno.

klóre a kultúre a tí, ktorí chodíte na tieto podujatia, mi dáte za pravdu, že ich úroveň je stále lepšia, o čom svedčí aj stúpajúca návštevnosť a teší ma, že stúpa aj počet návštevníkov z okolitých obcí a na traktoroch z celého Slovenska. Za kultúru patrí veľká vďaka Podžiaranu, ktorý nás preslávil dokonca aj na celoslovenskej úrovni. Hasičom a ostatným dobrovoľným zložkám a v podstatnej miere aj tým poslancom obecného zastupiteľstva a dobrovoľníkom, ktorí obetujú svoj voľný čas pri príprave týchto milých akcií. Moje ďakujem patrí aj sponzorom, ktorí dávajú pridanú hodnotu týmto

akciám. Poďakovanie patrí aj Jánovi Belušíkovi, ktorý nám už po niekoľký krát bezplatne pomohol z dovozom a osadením vianočného stromčeka.

Pozývam vás na vianočný koncert do nášho kostolíka a oslavu Silvestra k amfiteátru na pohárik vareného vínka, krásny ohňostroja a uvítanie roka 2017.

V tento krásny čas Vám chcem popriať požehnané vianočné sviatky bez stresov z nakupovania, plné rodinnej pohody a lásky, aby sme našli pokoj v dušiach počas slávnostných vianočných omší a do nového roka 2017 pevné zdravie a úspech v súkromnom aj pracovnom živote.

Ing. Roman Španihel

Matričné okienko

Diamantová svadba

Belo Balušík a Kamila Slivoníková – 6. 12. 2016

Alexander Grajcarík a Albína Lališová – 29. 11. 2016 (na snímke)

* Víťame vás

Nina Melichová

Michael Cibik

Samuel Švec

Katarína Řičková

Zomreli

Jozef Kaprálik (1951) 4.10.

Igor Minarovich (1967) 27.6.

Miroslav Kališik (1961) 28.7.

Anna Šamajová (1930) 31.10.

František Macošinec (1961) 26.11

Alžbeta Hodoníková (1929) 20.10.

Filoména Hrnčíková (1935) 8.11.

Anton Lališ (1953) 1.12.

Jozef Jurčík (1921) 14.12.

V našej obci

BOLO

16. októbra

patrilo nedeľné popoludnie skôr narodeným. „Október – mesiac úcty k starším“ je príležitosťou na spoločné stretnutie generácií aj v našej obci. V kinosále KD potešili vystúpeniami žiaci MŠ, ZŠ a FSk Podžiaran. V estrádnej sále bola výstavka ovocia a zeleniny, návštevníci hodnotili vystavované výpestky a úrodu, tí, čo ich priniesli, boli odmenení na Ondrejovských hodoch. Obdivovali sme aj práce detí MŠ a ZŠ, ktorí vystavovali výrobky z darov zeme.

21. až 23. októbra

navštívili milovníci dobrej kuchyne Kolibu Papradno a pochutnali si na poľovníckych špeciálitách. K spokojnosti štangastov prispela aj ľudová hudba.

27. októbra

v popoludňajších hodinách potešili našich seniorov v Centre sociálnych služieb vystúpením detí z Podžiarančeka. K nádhernému vystúpeniu autentických hier na bačovoch pridali aj papradňanské trávničky a pripomenuli našim starším roky mladosti.

26. novembra

žila naša obec Ondrejovskými hodmi. Viac na str. 6.

3. decembra

v sobotu bolo na kolibe opäť veselo. O Mikulášsku zabíjačku bol veľký záujem, hlavne keď na ňu dozeral Mikuláš aj so svojimi pomocníkmi. K dobrej nálade už tradične prispela ľudová hudba.

5. decembra

prišiel Mikuláš aj so svojim sprievodom na mikulášske posedenie do Centra sociálnych služieb. Dobu čakania na Mikuláša spríjemnil starším Janko Lališ s vnukom Timkom hrou na heligónky, spevom vianočných kolied a mariánskych pesničiek. Mikulášovi pomocníci zahrli pekné divadielko, anjeli rozdali starším balíčky a pri malom občerstvení si všetci spolu zaspievali.

6. decembra

navštívil Papradno Mikuláš s kráľom anjelov a ako ináč aj čertom. Pri vianočnom stromčeku v estrádnej sále KD videli deti poučné divadielko a anjeličkovia s Mikulášom rozsvietili stromček na pódiu. Zároveň bol rozsvietený

aj veľký vianočný strom pred KD a okrem stromčekov rozsvietil Papradno i ohňostroj pri amfiteátri. Deti dostali sladkosti, tancovali pri stromčeku v rytme disco hudby, ochutnali detský vianočný punč a dospelých ponúknuli pri dobrej nálade originálny vianočný punčom.

BUDE

25. decembra

sa v našom kostole predstavia deti MŠ a ZŠ s programom „Jasličková pobožnosť“, čas vystúpenia upresníme prostredníctvom plagátov.

26. decembra

vás farský úrad, obec Papradno a FSk Podžiaran pozývajú o 11. h do kostola sv. Ondreja v Papradne na vianočný koncert „Od Betléma ňedaľeko“. V poobedňajších hodinách (od 13,00) bude v základnej škole opäť pre veľký záujem sprístupnená výstava dobových fotografií – „Jako sme bačovali“.

26. decembra

organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna Štefanský výstup na Kopanicu.

31. decembra

pozýva vedenie Obce Papradno všetkých občanov na spoločné ukončenie roka 2016. Od 22. h. sa budeme pred obecným úradom a amfiteátrom spoločne zabávať. Bude pripravená video-projekcia, občerstvenie a o hudbu sa postará DJ BO. O polnoci privítame Nový rok ohňostrojom.

21. januára

vás na obecný ples pozýva starosta obce a poslanci.

18. februára

bude hrať na 38. školském plese do tanca hudba zo Štiavnika

23. februára

maškarný ples (štvrtok) MŠ a ZŠ

25. februára

budeme fašiangovať. Masky sa stretnú v Luhoch pri CSS o 14.00 h pôjde sprievod k amfiteátru. Večer v estrádnej sále bude zábava.

28. februára

opäť pri amfiteátri pochováme basu (18.00 h).

19. marca

Jozefovský pretek – bežky

Októbrová návšteva Podžiarančeka v Centre sociálnych služieb.

Výstava ovocia a zeleniny MŠ a ZŠ.

Po príchode Mikuláša do KD sa rozsvietil vianočný stromček.

Deti z MŠ pozdravili starších spoluobčanov.

Obyvatelia časti obce „Na záhradách“ ďakujú touto cestou poslancom OZ a hlavne starostovi obce Romanovi Španihelovi za dobudovanie a opravu miestnej komunikácie, ktorá bola vo veľmi zlom stave už dlhé roky. S veľkou vďakou rodina Hikaníková, Škoríková a Šamajová.

Duchovné slovo

Je čas milosrdenstva

Prežili sme mimoriadny Svätý rok milosrdenstva. Bol to čas, keď sme sa mohli učiť umeniu milosrdenstva. Zástupy ľudí i mnohí z nás, prešli bránami milosrdenstva, ktoré sa už zatvorili. Napriek tomu pápež František hovorí, že „brána milosrdenstva nášho srdca ostane stále otvorená“. Vo svojom apoštolskom liste, ktorý napísal k ukončeniu svätého roka, nás povzbudzuje k realizovaniu konkrétnych skutkov lásky, tu a teraz:

„Nadišla chvíľa, popustiť trochu fantáziu milosrdenstva, aby sa zrodili mnohé nové diela. ... Spoločenský charakter milosrdenstva si vyžaduje, aby sme neostali nečinní a zahnali ľahostajnosť a pokrytectvo, aby naše plány a projekty neostali len na papieri. Duch Svätý nech nám pomáha byť vždy pripravení ponúknuť – nezištne a konkrétne – svoj príspevok, aby spravodlivosť a dôstojný život neostali len príležitostnými slovami, ale stali sa konkrétnym úsilím tých, čo chcú svedčiť o prítomnosti Božieho kráľovstva. ...

Toto je čas milosrdenstva. ... Je to čas milosrdenstva pre všetkých a pre každého, aby si nik nemohol myslieť, že je vylú-

čený z Božej blízkosti a z moci jeho nežnej lásky. Je to čas milosrdenstva, aby tí, čo sú slabí a bezbranní, vzdialení a osamotení, mohli pocítiť prítomnosť bratov a sestier, ktorí im pomáhajú v ich potrebách. Je to čas milosrdenstva, aby chudobní cítili na sebe úctivý, no pozorný pohľad tých, čo premošli ľahostajnosť a pochopili, v čom je podstata života. Je to čas milosrdenstva, aby každý hriešnik neustále prosil o odpustenie a pocítil Otcovu ruku, ktorá ho vždy prijíma a privíja k sebe.“ (Apoštolský list Misericordia et misera, 16-26)

Možno niekoho napadne, že prečo sa má deliť niekto, kto je sám chudobný, a pritom sa možno stretnúť s toľkým nepochopením alebo znechucovaním. Skúsenosť nás však učí, že naozaj hodnotné veci na tomto svete sa zrodili práve z lásky a darov chudobných.

V tomto roku bola vyhlásená za svätú Matka Terézia z Kalkaty, táto „ikona milosrdenstva“, „chudobná medzi chudobnými“. Dovoľm si ponúknuť pár jej myšlienok, tak priliehavých pre našu dobu i pre prostredie, v ktorom žijeme. Možno oslovia a povzbudia. **Josef Hlinka, farár**

Ale aj tak ...

Ľudia sú nerozumní, neláskaví a sebeckí..., ale aj tak ich miluj.

Ak robíš dobre, ľudia ťa obvinia zo sebeckých, postranných pohnutí...,

ale aj tak rob dobre.

Ak si úspešný, získaš si falošných priateľov a skutočných nepriateľov...,

ale aj tak buď úspešný.

Na dobro, ktoré konáš, sa zajtra zabudne...,

ale aj tak rob dobro.

Čestnosť a úprimnosť ťa urobia zraniteľným...,

ale aj tak buď čestný a úprimný.

Čo si celé roky budoval, môže sa za jednu noc zrútiť...,

ale aj tak buduj.

Ľudia naozaj potrebujú pomoc, ale možno ťa napadnú, ak im pomôžeš...,

ale aj tak pomáhaj ľuďom.

Daj svetu to najlepšie, čo máš, a udr ťa po tvári...,

ale aj tak daj svetu to najlepšie, čo máš.

sv. Matka Terézia z Kalkaty

Bohoslužby cez Vianoce

25. decembra

0:00 polnočná

6:00 pastierska

9:00 v Brvništi

10:30 omša vo dne

18:00 večery a poobede jasličková pobožnosť

26. decembra

7:40 sv. omša

9:00 sv. omša Brvnište

11:00 Vianočný koncert v Papradne

31. decembra

16:00 sv. omša s poďakovaním

1. januára

ako v nedeľu

Slávnostnú svätú omšu na Ondrejovských hodoch celebroval novokňaz Daniel Balej.

Srdiečka pomoci

S peknou iniciatívou prišli pracovníčky základnej školy s pozhnaním pána farára Jozefa Hlinku. Hoci rok milosrdenstva skončil, je stále dosť rodín, ktoré potrebujú našu materiálnu pomoc.

Na začiatku Adventu boli na adventnom venci v kostole umiestnené srdiečka, ktoré symbolizovali našu spolupatričnosť k bližným.

V srdiečkach bol uvedený počet detí v rodine, ktorá potrebuje pomoc. Kto chcel, mohol si zobrať srdiečko a potravinami vypomôcť danej rodine, aby aj oni mali krajšie Vianoce.

Srdiečka sa rýchlo rozobrali a my dúfame, že tieto Vianoce budú pre niekoľkých našich spoluobčanov a najmä ich deti radostnejšie a bohatšie. A tí, ktorí prispeli, obohatili nielen tých, čo sú v núdzi, ale hlavne seba, lebo sa dokázali podeliť.

Ďakujeme organizátorom za výborný nápad a tiež všetkým ochotným ľuďom, ktorí nemyslia iba na seba.

Kostol vo vianočnom čase.

Kristínka mala byť zdravá, krásne dievčatko, no jej príchod na svet sa v nemocnici veľmi skomplikoval. Až natoľko, že lekári museli bojovať o život nielen jej, ale aj jej mamy... Z Kristínky vyrastá krásne bystré dievčatko, ťažký pôrod si však vyžiadala svoju daň na jej zdraví... Súčasťou Ondrejovských hodov bola prvýkrát zbierka. Návštevníci mohli prispieť práve trojročnej Kristínke z Brvnišťa na finančne náročný liečebný pobyt. Vďaka štedrosti ľudí sa vyzbierala suma 456,15 €. Všetkým úprimne ďakuje Kristínkina rodina a aj Kristínka. A kto by ešte chcel pomôcť, môže tak urobiť aj na č. účtu SK58 5600 0000 0029 1657 7001. (zb)

Zbierka pre Kristínku

Slovenské zlato, striebro, bronz

„Pre folklór nám srdco horí a radzi spieváme. Vždy si dobre zapereme a radosc vám rozdáваме.“ Slová, ktoré vymyslel Izo na melódiu piesne Pod Akropolou nás presne vystihujú. Tento rok bol veru nezabudnuteľný. Nevieť, čo bolo pre mňa najväčším zážitkom. Ale asi novembrové vystúpenia sa nadhlo zapíšu do pamäte nás všetkých.

Na Orave vždy bývalo dobre, ale v Dolnom Kubíne bolo tento rok asi najlepšie. Viem, že už ste to všelikde čítali, počuli, ale nedá mi, aby som ešte raz nepripomenula obrovský úspech našich celoslovenských „bojovníkov“. Už to, že sme sa toľkí dostali na celoštátnu súťaž, je pre nás veľkým ocenením. A že sme si spomedzi 15-tich speváckych skupín, 6-tich inštrumentalistov a 14-tich sólistov spevákov odniesli tri krásne kovy, bolo nad naše očakávania. Michal si odniesol bronzový kov, Patrik strieborný a ženská spevácka skupina zlatý a titul Laureát – absolútny víťaz v kategórii speváckych skupín. Ani opísať sa veľmi nedá tá obrovská radosť, keď pred naším vystúpením v galaprograme vyhlásili, že sme získali toto ocenenie. Výskali sme od radosti ešte za oponou. A chodte potom spievať. Slzy sme držali na krajíčku, ale zaspievali sme si riadne od srdca. Potom sme museli vydržať, kým neprejdeme chodbami až do prezliekarne, tam sme si z chuti zavýskali, zaspievali, vystískali sa, aj sme si veru poplakali od radosti. Slová poroty si budeme dlho pamätať a som rada, že si aj oni všimli, aké zlato v hrdle má Darinka Hikaníková. A aby mali všetci spomienku na tento víkend, dala som urobiť tričká s výstižnými nápismi (Božka vymýšľala): Michal – Laureát papradňanských muzigatvo, Patrik – Papradňanský Pavarotti a ženy – Pekná som, robotná som a ešte aj spievac viem (šak som z Papradna).

A aby nebolo tých úspechov málo, 15. novembra získala v Martine publikácia Autentické hodnoty v Javorníkoch ukryté ocenenie Kronika Slovenska 2016. Bola vydaná v roku 2014 v rámci festivalu V srdci Javorníkovo a hlavným zostavovateľom bola Danka Mahútová z Považského osvetového strediska v Považskej Bystrici, autormi vedúci folklórnych skupín štiavnickej, marikovskej a papradňanskej doliny s podporou obce

Papradno a POS PB. A ešte máme jedného oceneného. Každý rok sa v Kúpeľoch Nimnica koná stretnutie priateľov kultúry Múzy nás spájajú, kde predseda TSK odovzdáva ocenenia osobnostiam a kolektívom, ktorí dlhodobo dosahujú významné úspechy v oblasti kultúry a pôsobia v našom regióne. Sme veľmi radi a ešte raz blahoželáme Paľkovi Máčkovi, ktorý získal ocenenie za interpretáciu a zachovávanie ľudovej piesne a šírenie kultúrneho dedičstva obce Papradno pri príležitosti životného jubilea.

Čo povieť na Ondrejovské hody? Kto nebol na tohtoročnom programe (a nielen na ňom), môže veru banovať. Čerešničky na torte boli štyri – veď boli štyria účinkujúci a každý program bol výborný. Ďakujeme AcaPeople a FS Štiavničian za krásne vystúpenia. Ale hlavne musím pochváliť naše deti z DFSK Podžiaranček a ako inak Denku a Božku, ktoré program vymysleli a nacvičili. To bol tak krásny úvod programu! Spev, hry, traseenie plotyma, aj to ako to „pšuky zvedlo, keď ľiaľi olovo“, hotoví herci z nich. Veľkú radosť nám robia tieto deti. Som veľmi rada, že zase skúšajú aj niečo nové, že sa vďaka Mime a Michalovi učia hrať na písťalky. Dokonca si ich môžete všetkých občas vypočuť aj na rádiu Regina.

Aj keď máme vystúpenia radi,

Tichá noc, presvätá noc

Ti - i - chá noc, pre - svä - tá noc vzná - ša sa tiš - ko nad Be - tlé - mom.
 Ce - e - lý kraj zme - ní sa v raj, u - sí - na vti - chu pre - ve - leb - nom.
 /:Vtá - čko - via ma - lý ne - ru - šia tiš. Vhníez - doč - ku kse -
 be tú - lia sa bliž. Len va - lach si
 na sa - la - ši vha - lien - ke bied - nej stá - do strá - ži./

1. *Tichá noc, presvätá noc, vznáša sa tíško nad Betlémom. Celý kraj zmení sa v raj, usína v tichu prevelebnom. /:Vtáčkovia malý nerušia tíš, v hniezdočku k sebe túlia sa bliž. Len valach si na salaši v halienke biednej stádo stráži./*
2. *Tichá noc, presvätá noc, vznáša sa tíško nad Betlémom. V polnočný čas prosebný hlas hlahlol v tichu prevelebnom. /:Ježiško, žehnaj slovenský kraj. Ochraňuj nám ho v čase zlom aj. Ó, vyslyš nás i v tento čas, Ježiško zachráň nám drahú vlasť./*

skúšky máme ešte radšej. Môžeme spievať všetko, čo nás napadne, porozprávať si vtipy, príbehy a hlavne vymýšľať niečo nové, čím by sme vás potešili. Každý rok je to ťažšie a ťažšie vymyslieť na Ondrejovské hody niečo iné, čo by ste od nás nečakali. Myslela som si, že nič lepšie ako scénu Nakukač už nevymyslíme. A zrazu prišlo Repete. Veru, dobré tri mesiace sme vymýšľali a vyberali 16 piesní, niektoré vhodne prerobili, rozdelili do štyroch blokov, nacvičili, vymysleli oblečenie, naučili sa spievať do mikrofónov (ďakujeme Mariánovi Turičíkovi za trpezlivosť na skúškach), vyskúšali všetky možné aj nemožné hudobné nástroje... Výsledok bol neskutočný. Veď viete, na skúškach to nikdy nie je také, aj keď sme sa riadne nasmiali. Ten pohľad ako si to všetci na javis-

ku, ale aj v publiku užívajú a teší ich to, bol skvelý (video si môžete pozrieť aj na Youtube – Repete mix Podžiaran). A práve preto to robíme. Aby sme si spoločne oddýchli, zabavili seba, ale hlavne rozdávali radosť iným. Verím, že každý, kto bol na programe, bude naň ešte dlho s úsmevom na tvári spomínať.

Som rada, že nás je zase o jedného viac – aj chlapi získali posilu v Bohušovi Kaprálikovi, ktorý tento rok už vyskúšal rôzne postavy v scénkach. Jeho hlas bude určite počuť. Na záver chcem už len poďakovať mojim Podžiarancom za ďalší krásny spoločne strávený rok a popriať im aj vám požehnané Vianoce a teším sa na ďalšie stretnutie už 26. decembra o 11.00 hod. u nás v kostole na vianočnom koncerte Od Betléma ňedaleko.

vedúca Lenka Jandušíková

Repete vystúpenie počas Ondrejovských hodov.

Papradňanské hodovanie

Hody sú pre každú obec jednou z najvýznamnejších spoločenských podujatí roka. Nie je tomu inak ani v Papradne. Starosta, pracovníci obecného úradu, kultúrna komisia i poslanci už niekoľko týždňov pripravovali všetko, aby v deň hodov boli návštevníci spokojní. A o tom, že to tak aj naozaj bolo, ste sa mohli presvedčiť v sobotu 26. novembra.

Už v piatok sa robili zabíjačkové špeciality z dvoch prasiatok. V sobotu nám počasie prialo, a tak bolo v okolí obecného úradu rušno. Ľudia si prišli pozrieť zabíjačku, ale hlavne hodovať – vybrať si mohli zo zabíjačkových jedál, nechýbal guláš, kapustnica a dobré vínko a medovina na zahriatie, slané a sladké koláčiky, ktoré napiekli ochotné ženy. K nálade prispela aj dychová hudba Mošteňanka.

V základnej škole bola inštalovaná výstava dobových, ale aj súčasných fotografií pod názvom Jako sme bačovali.

Napoludnie bolo zlosovanie tomboly o hodnotné ceny. Ocenení boli aj všetci tí, ktorí priniesli na októbrovú výstavu vypestované ovocie a zeleninu. A to najmä pestovatelia, ktorých plody najviac zaujali návštevníkov výstavy a získali prvé tri miesta: Darinka Meštíková, Jozef Fortuník a Kamilka Balušíková.

Popoludňajší program začal slávnostnou hodovou svätou omšou, ktorú celebroidal novokňaz Daniel Balej zo susedného Stupného. Už celý týždeň sa veriaci pripravovali na hody aj po duchovnej stránke a zúčastňovali sa večerných svätých omší, kde kňazi z rôznych farností mali

katechézy na zaujímavé témy. Poobedňajší kultúrny program bol v znamení oceňovania, ale hlavne dobrej zábavy. Prvýkrát sa v nových krochoch predstavili deti z DFsk Podžiaranček, ktoré boli zakúpené za finančnej podpory TSK a obce Papradno. Predseda TSK J. Baška daroval základnej škole notebook s príslušenstvom a 3 stavebnice Merkury.

Starosta obce Roman Španihel tento rok ocenil Základnú organizáciu Jednoty dôchodcov z Papradna za úspešnú reprezentáciu obce Papradno, šírenie jej dobrého mena, pomoc pri zveľaďovaní obce a príkladné trávenie najlepších rokov života. Druhým oceneným za celoživotný prínos pri výchove a vzdelávaní papradňanskej mládeže, prípravu žiakov na súťaže, reprezentáciu školy aj obce, podporu a udržiavanie tradícií, za ľudský prístup pri výchove, vzdelávaní a v pracovnom kolektíve bol

Predsedníčka Jednoty dôchodcov Papradno Emília Balušíková prevzala za svoju organizáciu ocenenie z rúk starostu obce.

Zabíjačka na Ondrejovských hodoch.

Ivan Šipek, in memoriam, ktorý dlhé roky pôsobil ako riaditeľ základnej školy v Papradne. Ocenení si odnášali drevené plakety vyrobené zlatými rukami Janka Kukurdíka.

V programe vystupovali deti z Podžiarančeka, skupina Aca-People, folklórny súbor Štiavniččan a na záver to najlepšie – v netradičnej podobe sa ukázala

FSk Podžiaran. Dámy a páni zo skupiny – a s nimi i celá sála – zaspievali pesničky z repete. A v novej podobe neboli iba piesne, ale aj niektorí interpreti...

Pieseň Papradno, Papradno a tombola ukončili kultúrny program.

Večer patril tanečnej zábave, ktorú organizoval Červený kríž.

(amp)

Jednota dôchodcov Slovenska

Je tu koniec roka a sme starší

Hneď na prvom stretnutí začiatkom roka sme si schválili plán práce našej Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v obci Papradno.

Začali sme 6-dňovým relaxačným pobytom v kúpeľoch Nimnica, kde mal 15 procedúr každý senior. Po krátkej prestávke sme absolvovali 5-dňový liečebný pobyt v Novom Smokovci v hoteli Palace. Každý dostal na pobyt 10 liečebných procedúr.

Po dobrom oddychu sme sa zúčastnili na okresných športových hrách v Považskej Bystrici, kde sme získali bronzovú medailu a postúpili sme na krajské kolo. Obdržali zlatý pohár, jednu zlatú a jednu bronzovú medailu. Všetko zásluhou našej členky Petronely Turičikovej, za čo jej patrí veľká vďaka. Počas leta sme neoddychovali, ale keď nám čas dovolil, chodili sme na turistiku po našich horách zakončenou opekačkou. Zberali sme liečivé bylinky, nechýbali na podujatiach poriadaných obecným úradom.

Jeseň sme ukončili 6-dňovým pobytom vo Vysokých Tatrách v hoteli Tatranské Matliare. Každý deň sme mali na programe turistiku. Bodkou za našimi aktivitami v roku 2016 bol 6-dňový relaxačný pobyt v kúpeľoch Nimnica.

Robili sme dobré meno obci, čo ocenil aj starosta obce Roman Španihel na Ondrejovských hodoch a získali sme cenu starostu obce za rok 2016 za úspešnú reprezentáciu obce Papradno, šírenie jej dobrého mena, pomoc pri zveľaďovaní obce a príkladné trávenie najlepších rokov života. A na potúženie sme dostali kartón dobrého vína.

Naša Jednota dôchodcov sa chce poďakovať starostovi obce ako aj zastupiteľstvu obce za finančnú podporu na našu činnosť najmä pri športových aktivitách. Veríme, že nesklameme, a ak nám to zdravie dovolí i naďalej budeme v aktívnej činnosti pokračovať. Športovci, vitajte v našom klube.

E. Balušíková

Výstava

Jako sme bačovali

V priebehu jedného roka v poradí už 3. výstava dobových, ale aj súčasných fotografií s počtom cca. 800 snímok, článkov, textov, povestí, piesní a iného materiálu. Niekde „sa bačuje“ ešte stále od jari do jesene, ale aj celoročne - na Podžiarí, Křížli, Podjavorníku, dokonca aj na Modľacíne, kde býva jeden manželský pár, ak mám dobrú informáciu. Rozhlasová relácia Z obce Papradno na Považí – Klenotnica ľudovej hudby z roku 1994, Studnička z r. 2016 – obe vysielané na Rádiu Regina, výskum v rámci predmetu Regionálna výchova, ale najmä starší pamätníci – to všetko sú zdroje, z ktorých sme čerpali pri samotnej príprave a realizácii výstavy. Dozvedeli sme sa, ako trávili deti na bačových svoj voľný čas, keď nepomáhali pri práci. Hrali sa Na biča, Na Žida, Na žmúcha, Na líščičku, Na jastriaba. Tieto hry ďalej využívame v našej folklórnej činnosti v rámci Podžiarančeka. V júni sme sa spolu s ďalšími folklórnymi súbormi a skupinami z regiónu prezentovali uceleným zvykoslovným pásmom Bačovania na Považí na MFF Myjava. Každá osada je svojská. K Podžiaru patril nezabudnuteľný Gašpar Michalík, ktorý je aj autorom našej hymny Papradno, Papradno, na Majeri boli zase natáčané zábery do filmu Keby som mal pušku, Křížel sa každých päť rokov stáva strediskom stretávania sa všetkých osadníkov, ktorí chodia od chalupy k chalupe, vyhrávajú a spievajú... V Múzeu slovenskej dediny v Martine nájdeme dokonca aj bačov zariadený presne tak ako kedysi. A čo ma na výstave zaujalo najviac? Práve táto časť

nahrávky Z obce Papradno na Považí z roku 1994, keď rozprávali takto: „V sobotu večer sa skupina mládežencov vybrala aj s harmoňákú z dzedziny na bačov za dzjevkami, uš poznali ty osady, ty dzievky, dze kerá bačuje. A už vikrikali prede dverima: 'Otvor Kačo, no hadám nám ľen otvoríš.' Kerá mvoхла, otvorila, kerá nemvoхла, ňeotvorila. Spávali na povale, ľen tak v seňe. Tam sa navyhrávali, šel'jakých somarín navystráľali. Kedz uš dzesi spala tá dzievka, jeden si ľahnúť k ňjéj s toho boku a druhý z druhého a uš sa tak rozprávali. Ci ostatní sedzeli dzesi po tých srúbkoch na tom povale. Ňjeki-di aj ocec zakričal, kedz ňemvohol spac: chojce už domvov. Áj, sa otca bála, už zaháňala tých chlapvov, ale toho jedného si furt pricahovala, kerý sa héj ľúbil a ostatných zaháňala. No tak povyhrávali, pospievali a odešli. ľši zaséj daľe. A koľko rázy až do nadrána chodzilí.“ Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o to, aby sme pre vás mohli výstavu pripraviť. Nemôžem nespomenúť p. Štefana Meliša, ktorého povesti sú jedinečným pokladom regiónu. Nájde sa veľa takých, kde sú spomínané názvy jednotlivých osád, ale aj miest, ktoré sa s nimi spájajú, napr. Víly v Hlanej, Víly na Bučkovém, Rokycské bubáča, Tajomstvo Kykule a mnohé iné. Pani Elena Počiatková nám zase venovala nespočetné množstvo záznamov a snímok o osade Křížel, OZ Grúnik z Bratislavy zachováva pôvodnú ľudovú architektúru bačova, jedinečné sú aj spomienky Jozefa Trulíka, ktoré uverejňujeme štvrťročne v našich obec-

Osada v doline Koškovec.

ných novinách – v Polazníku a v neposlednom rade rozsiahly výskum manželov Magdalény a Ambróza Balušíkovcov. Tí čerpali informácie i z výskumu p. Aleny Plessingerovej, ktorý bol napísaný ešte v českom jazyku. Veľa podrobných informácií nájdeme práve v knihe Papradno 1525 – 2015, ktorá je ich rozsiahlym dielom.

V nej spomínajú jednotlivé bačov s popisnými číslami aj ich majiteľmi. Výborne spracované sú aj kalendáre učiteľky Margity Bulíkovéj od roku 2012 až po súčasnosť, na ktorých spolupracovala so staršími ženami, pamätníčkami. Približujú nám spôsob života v minulosti, obživu, zvyky, lieky proti chorobám a iné. Podarilo sa mi zohnať aj veľa máp, kde sú zaznačené jednotlivé osady, o piesňach ani nehovorím – Hore tým Komjatným, Ty křížľanské brehy, Pred Žilínom, za Žilínom, V téj Medveckej rúbanine, Hora, hora Malinovská...

O bačovaní a našich osadách existuje pomerne veľa zdrojov, z ktorých som mohla čerpať. Je to najmä vďaka rodákovi, občanovi a osadníkovi, ktorí sa snažia nejakým spôsobom zachovať a šíriť to naše niekdajšie pre ďalšie generácie. Či už v písomnej, alebo audiovizuálnej podobe. Za posledné roky bačov zmenili svoj šat, z chalúp sa stali chaty. Všetko sa mení, len akosi prí rýchlo... „Tak sme veru bačovali na tých našich bačových. Ten náš tam stojí dočilí... ale cí naši si tam už čil' bačujú po svém.“ Pre veľký záujem sme výstavu opäť predĺžili, je prístupná verejnosti každý pracovný deň, 26. decembra budú po vianočnom koncerte v kostole otvorené dvere školy pre návštevníkov od 13.00 hod. Nenechajte si túto jedinečnú výstavu ujsť a prídte sa k nám do školy opäť stretnúť, porozprávať a spolu s nami si aj zaspomínať.

(dm)

Pre krajšie Papradno

Vedeli ste, že:

- Kovy a kovové obaly patria do červených kontajnerov?
- Tieto kontajnery sú určené na: plechovky od nápojov, konzervy, viečka od jogurtov, zaváraninové viečka, vrchnáky z piva či obaly zo sprejov?
- Nevhadzujú sa do nich znečistené kovové obaly, kovové obaly od farieb a lepidiel, chemikálií, kovové obaly kombinované s iným obalom?
- Predovšetkým konzervy by ste nemali zabudnúť umyť saponátom (jarou), aby nelákali hmyz, hlodavce a nešíril sa z nich zápach?
- Do jedného kontajnera sa zmestí približne 2200 plechoviek od piva, no keď ich zašliapnete tak sa ich tam vojde päťkrát viac, t. j. 11 000 kusov?
- Odovzdávanie kovu a kovových obalom „podomovým vykupačom“ je na území obce zakázané?
- Na výrobu 1 tony ocele z recyklovaných materiálov sa použije menej železnej rudy o 1,5 tony, uhlia o 1/2 tony, vody o 40 % a energie o 75%?

Spolupráca materskej školy

Úlohou materskej školy je rozvíjať vedomosti dieťaťa a jeho všestranný rozhlád. Netreba však zabúdať ani na city a emócie, ktoré nás sprevádzajú celý život. Preto učiteľky MŠ privítali, keď ich oslovili z Centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Považskej Bystrici a ponúkli im spoluprácu v programe na rozvoj emocionálnej stránky detí. Psychologičky navštívili materskú školu štyrikrát spolu s opičkou Justínkou. Tá formou rôznych hier a rozhovorov učila deti, ako sa majú k sebe správať, ako prejavovať vlastnú radosť, hnev, ako prijímať pochvalu, kritiku a vážiť si jeden druhého. Deti sa na návštevu tešili. Opička si vždy pre nich pripravila nové hry, rozprávala im príbehy, motivovala ich k vyjadrovaniu vlastných názorov.

Jeseň- pani bohatá

Tak ako každú jeseň, aj tento rok mohli rodičia a deti prezentovať bohatú jesennú úrodu, ale aj svoju šikovnosť a fantáziu prostredníctvom súťažnej výstavy Jeseň- pani bohatá. Rodičia a deti popustili uzdu fantázii a vytvorili rozprávkové bytosti, zvieratká, dopravné prostriedky, ikebany a množstvo ďalších originálnych výrobkov. Bolo veľmi náročné vybrať tých najlepších, lebo každý výtvor bol jedinečný. Deťom i porote sa najviac páčil Juro Jánošík z dielne Tomáška Burdeja, ktorý si tento rok odniesol 1. miesto spolu s Dorkou Chodúrovou, ktorej sa podarilo vyrobiť hneď niekoľko originálnych exemplárov. Ale víťazi sú vlastne všetci zapojení súťažiaci, pretože sa im podarilo premôcť nudu. Všetci účastníci boli odmenení sladkou odmenou a tí najoriginálnejší aj vecnou cenou a diplomom. Tento rok to boli títo žiaci:

- 1. miesto:** T. Burdej, 1. tr.; D. Chodúrová 3. tr.
- 2. miesto:** V. Černošíková, 2. tr.; E. Moravíková, 3. tr.
- 3. miesto:** T. Palková, 2. tr.; S. Zboranová, 3. tr.; N. Hrabošov, 4. tr.
- 4. miesto:** F. Beník, V. Vachalíková, 1. tr.; M. Balážik, 2. tr.; P. Šamaj, 3. tr.; B. Vachalík, 4. tr.
- 5. miesto:** E. Jánošíková, V. Chudejová, K. Lungříková, S. Pračková, 1. tr.; J. Chudejová, A. Jurčíková, T. Ďurjaník, J. Hrablík, D. Záhorec, 2. tr.; N. Vaštíková, J. Zdurjenčík, E. Lališová, 3. tr.; E. Brezničanová, K. Kalníková, 4. tr.

Mgr. Eva Gastnerová

Cesty za bábkovým divadlom

Rozprávku o Červenej Čiapočke poznajú všetky deti. Ale tá v bábkovom divadle v Žiline bola trochu iná. Hrali ju štyria smiešni a popletení herci. Nemali rekvizity ani kulisy. Ale šikovní herci sa rýchlo vynasli. Zahrali divadlo s dáždňikmi, ktoré si v divadelnej šatni zabudli zabudliví diváci. Rozprávka bola plná veselých scén, vtipov a pesničiek a všetky deti pobavila. A okrem toho mali deti zážitok aj z cestovania autobusom a poznávania iného kraja.

Vo svete fantázie

V októbri žiaci I. stupňa sa preniesli v Bábkovom divadle v Žiline do sveta fantázie. Rozprávkovú postavku Petra Pana poznajú snáď všetky deti na celom svete. Toho strapatého chlapca, ktorý žil vo fantastickej Krajine - Nekrajine a tvrdohlavo odmietal vyrásť.

V Krajine – Nekrajine s ním deti zažili veľa nových dobrodružstiev. Plavili sa na pirátskej lodi, bojovali s indiánmi a spoznali vtáka Tak Taka. Bola to veľkolepá pastva pre oči i uši. Dekorácie, pestrofarebné kostýmy a masky, skvelá hudba. Inscenácia, v ktorej mali hlavné slovo deti, ich svet predstáv a nekonečnej fantázie. Lebo tá nás všetkých oslobodzuje a robí nás šťastnejšími a slobodnejšími.

O zdravej výžive

V súlade s programom prevencie obezity v ZŠ Papradno v školskom roku 2016/2017 a v súlade s Národným programom prevencie obezity sme v školskej družine strávili poobedie prípravou zdravých šalátov, na ktoré sme použili sezónne ovocie a zeleninu. Deti boli šikovné a pracovité. To, čo si pripravili, nakoniec aj s chuťou zjedli.

Naša pani učiteľka Gizka Bitterová

Prečo sme sa rozhodli venovať učiteľke Bitterovej viac priestoru v našom časopise? 21. novembra sme si pripomenuli 20. výročie jej úmrtia. V Papradne nežila naprázdno, ale venovala svoj dar, ktorý dostala od Všemohúceho, aby plnila jeho vôľu tam, kde ju poslal – k nám do Papradna. Prežila tu vyše 57 rokov.

Narodila sa 6. marca 1915 v Ivanke pri Dunaji a do Papradna prišla učiť 1.9.1934, hneď na prvé učiteľské miesto ako abiturientka Štátneho učiteľského ústavu v Bratislave.

V šk.roku 1934-35 bola škola rozšírená na 7 tried a v tej siedmej bola ustanovená za učiteľku práve G. Bitterová. Vyučovalo sa vtedy v piatich budovách, a tak sa občania aj poslanci začali zaoberať myšlienkou postaviť novú školskú budovu, i keď k realizácii došlo podstatne neskôr. Pred výstavbou bol riaditeľom Ilko Zvarič, počas výstavby Rudolf Gajdoš a významným tichým spoločníkom bol dekan Ján Gašinec. On sa za to neprestajne modlil, nabádal ľudí na brigádnické práce a v nemalej miere pri výstavbe pomohla aj jeho farská slivovica. O distribúciu slivovice na správny úrad sa starala práve učiteľka Bitterová, tak ako aj pri obstaraní organu.

V novej škole od 1. 9. 1957 bol riaditeľom Rudolf Gajdoš a učiteľka Bitterová bola pedagogickým zástupcom. (11. 11. 1957 bola budova novej školy oficiálne slávnostne odovzdaná do užívania, pozn. red.). V škole vyučovala 26 a pol roka (do roku 1960), no v Papradne zostala žiť do 4. novembra 1993, potom odišla do domova dôchodcov v Považskej Bystrici.

Aj keď bola na dôchodku, venovala sa mládeži a deťom. Spomíname na jej príhovory detí na prvom svätom prijímaní, na nácvik piesní pri rôznych príležitostiach. Ak máte vlastné zážitky, mohli by ste ich priniesť do redakcie alebo Márii Balušikovej. V máji chceme navštíviť jej hrob v Ivanke pri Dunaji a môžeme si spolu zaspomínať.

Pani učiteľka bola nábožensky založená. Bývala tu v skromných podmienkach, ale bola spokojná, vedela sa prispôbiť. V kolektíve učiteľov aj občanov bola obľúbená. Napísala prvú kroniku Papradna, v čom jej pomohla aj znalosť maďarčiny, lebo mnohé dokumenty boli písané v tejto reči. Najstaršia písomná správa, ktorú zistila, pochádza z roku 1525. Kroniku skončila rokom 1960 (z nej sme čerpali aj niektoré údaje v tomto článku).

Na záver prosíme Boha, aby ju odplatil slávou večnou a milosťou neko-nečnou.

vďační žiaci a občania Papradna

S úsmevom na tvári

V mojich spomienkach zostala učiteľka Gizela Bitterová veľkým darom pre Papradno. Talent, ktorý dostala z neba, si nenechala pre seba. Vkladala ho najmä do rozvoja našich detí, rodín a obce. Každú slávnosť vo farnosti ozdobil svojimi veršami, či dôstojným príhovorom. Zdrúžovala deti, ktoré viedla k úcte k Bohu, rodičom a všetkým ľuďom. Odmeňovala ich láskavým pohladením, úsmevom, povzbudivým slovom i malou sladkou sušienkou. Spomínam si na slávnostý deň farnosti, keď hádam všetci ľudia z Papradna s napätím a úžasom sledovali cestu nového zvona Jána XXIII. do veže nášho kostola.

Zvon sa odlepil od zeme a pomaly vystupoval na určené miesto. Do ticha zaznel i jeden z veršov pani Bitterovej:

*Tak ťahaj sa a dvíhaj hor!
Radosť všetkým zvestovaná.
Mier buď jeho hlavná brána.
Ako hlásal svetu, nám
veľký pápež, slávny Ján.*

Raz pani Bitterová išla neskoro večer zo školy. Pred úradom zbadala osamelú húsku. Dohnala ju k nám, aby sme ju do rána postrážili. Dodala, že húska sa veľmi bránila a nechcela spreď úradu odísť. Keď ju mamička zbadala, zasmiala sa a povedala: „Pani učiteľka, ved to je naša húska. Deti ju volajú Kridelko. Odvtedy, čo jej môj muž vyliečil zlomené krídlo, čakáva ho pred úradom, a keď skončí robotu, prídu spolu domov.“

Takže bodyguardi nie sú len v dnešnej dobe...

Mária Gáboriková

Viera Procházková,
rodená Kukurdíková
Báseň z druhej knižky poézie:

Fragmenty lásky

(učiteľke Gizke Bitterovej)

*Odišla si náhle
s kapsou školských povinností
(a tak málo vedela si o mne)
Odišla si.
Stokrát rozochvená v hneve
tisíckrát v láske.
Vchádzala si pod kožu
detských snov.
Bez slov.
Zohnutá nad riečištom
budúcich našich dní.
Zostal mi iba obraz
/nevypýtaný/ od teba.
Život,
ktorý mi ťa pripočítal
do seba.*

Spomienky uložené v srdci

Moje prvé stretnutia s Gizkou nezačali v škole, ale na podstienke nášho domu, v ktorom sme začali bývať, keď som mala štyri a pol roka. Ja som sa narodila na česko-nemeckom pohraničí Ústí nad Orlicí v dedinke Horní Houžovec. Tam odišli za prácou v čase druhej svetovej vojny moji rodičia Matúš Kukurdík a Anna rod. Hodoníková spolu s mojimi krstnými rodičmi Jánom a Rozáliou Vojtekovcami. Pre nedobré politické pomery v pohraničí (odsun Nemcov do Nemecka) sa moji starí rodičia Gašpar a Mária Hodoníkovci rozhodli prísť pre mňa ako prvú vnučku. Babka nelenila a za pomoci syna Štefana prišla pre mňa i mamu s veľkým autom a odviezla nás do Papradna. Otec nemeškal a prišiel za nami. Začali sme bývať v murovanej chalupe po Štefanovi Macháčovi. Pred nami bývala v drevenej chalúpku práve Gizka Bitterová. Keď ma počula na podstienku detsky nezrozumiteľne rozprávať (slovensko-česko-nemecky), povedala mi:

„Tak, takto rozprávať Vierka nebudeš, kým pôjdeš do prvej triedy, naučím ťa čisto po slovensky hovoriť.“

Nakoniec som sa naučila pod jej dohľadom aj všetky písomky napísať. Stala som sa častým návštevníkom v jej útulnej chalúpke. Samozrejme ona u nás. Tu začala láska k slovenčine a k nej, mojej prvej učiteľke.

Pretože moja mama rada čítala, jej knižky putovali k mame. Gizka ma často vodila aj na faru k nášmu dekanovi Jánovi Gašincovi, rodákovi z Rudinskej na Kysuciach. Už ako školáčka som aj z jeho knižnice nosila mame v sieťovke knižky. Po večeroch ich čítala a ja zvedavá dosť často v noci pod perinou s baterkou. K týmto spomienkam sa v mojom živote rada vraciam. Neskôr ma Gizka nasmerovala chodiť požičovať si knižky pre seba a mamu do obecnej knižnice. Tak pestovala vo mne veľkú lásku ku knihe spolu s mamou.

A nielen to, ešte ma zapájala do rôznych aktivít, ktoré sa konali na pôde základnej školy a v kostole (do spevokolu, recitácie, k hudbe). Doteraz sa mi texty nábožných piesní objavujú v hrdle, ale aj tých nádherných trávnic, ktoré som často počúvala spievať dospelých. Tu sú pramene môjho veľkého záujmu o slovo. Teraz to vnímam ako veľký dar, do vienka pre mňa od Boha. Veď slovo bolo u Boha. Často som to čítala aj mojej babke Márii priamo z Biblie. V tom čase som tomu až tak nerozumela, ale viem, že aj toto ovplyvnilo môj doterajší život.

Viera Procházková

ČERIEPKY z Podjavorníka

Predvianočné zamyslenie

Všetko t'a raz dobehne

Obdivoval som ho, ako len mladší brat môže obdivovať staršieho. Jeho rodina, jeho milá žena a nádherné deti boli pre mňa vtedy príkladom a vzorom úžasnej rodiny. Predstavoval som si vtedy, že raz, keď budem veľký, by som chcel byť ako on. Že by som chcel mať také krásne deti a takú nádhernú rodinu, ako mal on. S kamarátkou zo susedstva sme sa ako deti hrávali na neho a na jeho ženu a deťmi nám boli kamarátkine bábiky.

Páčil sa mi ich útulný byt. Keď som prvýkrát prišiel k nim do z môjho pohľadu luxusnej a zároveň útulnej obývačky v paneláku, opatrne a bojzливо som sedel na krajíčku nádhornej sedačky s nohami ponorenými do hrubého koberca, aby som nič nezamazal.

V neskorších rokoch sme s jeho deťmi spolu prázdninovali, vyvádzali a smiali sa. Ktosi objavil na povale jeho starú žiacku knižku, kde učiteľ napísal poznámku: Váš syn vyrušuje počas vyučovania a bije sa so spolužiakmi, zakročte! Tato vlastnoručne učiteľovi odpísal: Zakročil som!!! Išli sme sa popukať od smiechu, lebo sme si presne vedeli predstaviť, ako zakročil. Možno ho vyrúbal jako hada a možno mu len riadne dohovárať, čo bolo niekedy horšie, ako vyrúbanie remeňom.

Nikdy nezabudnem, ako ma viezol na prijímacie skúšky na strednú školu. Keď som sa strachoval, že ich asi neurobím, tak ma upokojoval a upokojil, že ich určite urobím, keď ich urobil kedysi on. Nikdy nezabudnem, ako išiel s mojím tatom na moju stužkovú. Bola to veľká obeta, na stužkovú obyčajne nechodia dvaja chlapi. Nikdy nezabudnem, ako mi bol oporou, lebo bol v tej chvíli jediný, kto mi s tým mohol pomôcť, keď nečakane a náhle umrel tato a ja som utekal za ním, aby mi pomohol vyriešiť a zvládnuť túto situáciu. On pomohol a vyriešil, ako to len starší brat dokáže.

Potom sa to akosi pokazilo. Ja som chcel byť zrazu dospelý a mať rovnaké práva. Bol som prchký a často som reagoval podráždene a neuvážene. On sa zase stále cítil najstarší, a že ho musím poslúchať a rešpekto-

vať. Boli sme niekedy ako dvaja kohúti na jednom smetisku. Obidvaja sme chceli to isté, ale každý to videl svojím pohľadom. Preto sme sa viackrát povadili. Niekedy aj dosť tvrdo a bezohľadne. Obidvom nám to potom síce bolo ľúto, ale stále sme boli obaja tvrdohlaví. Neskôr vo vyššom veku som pochopil, kto a čo bolo príčinou. Obidvaja sme do tej situácie boli vtiahnutí treťou osobou nevedomky, okolnosťami a bez nášho zavinenia. Ale aj to som neskôr pochopil a naučil sa až vo vyššom veku, že sa treba naučiť odpúšťať aj tretím osobám...

Pamätám si, že raz, krátko po takejto výmene názorov zvýšeným hlasom, som v sebe našiel silu a zhodou okolností som sa mu pred mamou a ostatnými súrodencami ako mladší brat staršiemu ospravedlnil a prejavil ľútosť, že ma to mrzí. On to prijal a tiež vyjadril ľútosť, vraj mu to bolo tak ľúto, že od ľúlosti plakal. Neskôr som mal pocit, že odvtedy ako by sa naše vzťahy zas zlepšili. Vo vzťahu s ním som pochopil, že keď t'a niečo ťaží, treba nájsť v sebe silu a treba to nahlas povedať, treba sa o tom porozprávať, treba si veci vyjasniť.

Potom po ďalších rokoch, keď ho postretli ťažké, pre neho aj pre iných tragické udalosti, sme opätovne mali párkrát príležitosť na rozhovor medzi štyrmi očami. Znovu som ho poprosil o prepáčenie, že uznávam, že je to viac moja chyba. Ako mladší brat som mal byť viac trepezlivý a tolerantný, mal som mať viac pochopenia voči nemu. On to opätovne chlapsky prijal, aj keď mal pritom svoje veľmi vážne starosti a problémy, povedal, že on sa vlastne nikdy na mňa nehneval, že bol len najedovaný, ale vždy ho to prešlo, že on je taká povaha.

Mám taký pocit, že až teraz vo vyššom veku som mentálne dospel. Teraz, keď nám navždy odišiel, by som mohol byť alibisticky vyrovnaný, že som urobil všetko, čo som mal a mohol urobiť pre vzájomné zmierenie. Ale nie som spokojný, stále ma to mrzí. A viem, že ma to bude mrziť do konca môjho života. Mám teraz taký pocit, že všetko

t'a raz dobehne, a že mňa to už dobehlo. Že by bolo lepšie, keby som bol vtedy viac silný a za každú cenu sa vyhol konfliktom a nedorozumeniam, tak, ako to neomylné dokáže náš tretí brat. Aj keď sme nikdy vzhľadom na veľký vekový rozdiel nemali familiárny vzťah a zvyčajne sme sa príliš dôverne nebavili, predsa by som mu znova a znova chcel, keby sa to ešte dalo, tak ako sa to už nedá, familiárne povedať: Prepáč mi Padre! Teší a upokojuje ma malá náplasť. Že mi zostali prázdninové vzťahy s jeho deťmi, možno vykúpené nedorozumeniami vo vzťahu s ním. Som poučený z

minulosti a nikdy si tieto vzťahy nechcem pokaziť žabomyšími problémami. Lebo dobré vzťahy v rodine a dobré vzťahy s blízkymi ľuďmi mi ukladajú pokoj do duše.

Prečo zase píšem takéto osobné intímnosti? No, že ak aj vy máte so svojím bratom alebo iným blízkym človekom nevy povedané, alebo nevyspovedané veci, netreba s tým čakať. Lebo skôr či neskôr vás to dobehne a skôr či neskôr vás to bude mrziť a trápiť. Teraz je ten správny čas, čas vianočný, keď práve cez tieto sviatky vraj, ako starí ľudia vravia, aj takéto ľady, akokoľvek hrubé a tvrdé, ľahko pukajú...

J. Trulík

Úspech v súťaži Foto roka 2016

V priebehu októbra a novembra 2016 sa pri príležitosti výstavy významného slovenského fotografa Karola Kállaya uskutočnila súťaž FOTO ROKA 2016 s tematikou Čiernobiela jeseň, ktorú usporiadala Galéria Resturant Gallery v Bytči. Na vernisáži výstavy fotografií Karola Kállaya boli oficiálne vyhlásené výsledky a víťazcom v súťažnej kategórii „Divácka fotka“ sa stala Denisa Macošincová a jej fotka z Papradna, ktorá získala najvyšší počet diváckych hlasov. Denise srdečne blahoželáme ku krásnemu umiestneniu, ďakujeme za reprezentáciu a želáme jej v mene celej redakcie Polazníka veľa úspechov.

Inzercia

ALLIANZ – Slovenská poisťovňa pre vás otvorila obchodné miesto v budove Obecného úradu Papradno na prízemí. Môžete tu vybaviť poistenie osôb, domov, domácností, poistenie áut, zodpovednosti za škodu, nahlásiť poistné udalosti, prípadne zmeny v zmluvách.

K dispozícii sú vám každú stredu od 8:00 h do 17:00 h. V ostatné dni môžete kontakovať Moniku Palkovú na tel. č. 0903 605 248.

Na Lucíju

Dzievky sa chystajú za Lucíje. Zhľadujú poscelné plachty, husacie krídlá a griedu.

Zuza: Plachty máme tutok.

Mariena: Já mám ty husacie krídlá a vápno v putni, až máme čím natrec okná, keby nám nedaľi kabáč.

Hana: Já som doňesla tú griedu.

Mariena: Dúfám, že si macery ňezebrala trojkráľovú.

Hana: Ále, dzeže, to som čmajzla v meščiance.

Ozáj a máce už ve skl'enári snietku z čerešne?

Mariena: Ba príglu, já som na to dočista zabola.

Zuza: Tak si hu choy chytro odčiknúc, ľebo máš vrchovatý čas.

Ba pédala bych, že na Lucíju je naozaj posledná možnosť, aby halúška do Sviatko rozkvitla.

Ináč ostaňes starú dzievku.

Prichodzí Beta.

Beta: Čé sa tu radzíce jako Stupňaňi na mosce?

Už sce nachystané?

Zuza: Pojme chytro, ňech nám mac ňeškamre.

Hana: Šake šetko porobené, poodbývané, čo mi má čo škamrac.

Zuza: Ešče aj doňeseme ňejaký kabáč.

Beta: No, ľen aby sme doňesly. Pojme už chytro!

Búchaňje na dvere a prichodzia Lucíje. Pobehajú, povymetajú kúty. Gazdžiná hým dá po kabáči.

Dzievky sa obľečú, natrú griedu a idú ven.

Prichodzí domvo ocec v náladze.

Mac: Starý, dze sa toľko brúzdáš, šak aj Lucíja tu už bola.

Ocec: ňeverím. Jako tu mvohla byc, kedz som odpolodňa až poseľ v Lucíji sedzel.

Mac: Och, ty zázrak starý, na somaračiny, na to ca je.

Kebys' rači špandlíkvo precal.

Ocec: No, vedz sa ňečerci, stará a daj mi rači čosi zajesc.

Dal bych si taký strúhaný kabáč.

Mac: Šetky schycila Lucíja, šak som ci pédala, že tu boľi.

Na, najedz sa zemákvo s kýškú.

Ocec: Bodaj ca aj z Lucíju. Aľe, dobre, zes' héj dala to

kabačisko, aby sme ňedopadľi jako ci starí mládzenci v Brvniščoch.

Mac: A to je už jako?

Ocec: No, počúvaj... Též k nim kerýsi rok prišli na Lucíju.

A ci sa na ních osopili a aňi kabáča hým ňedali. Tak mládzenci aľebo chto to už bóľ za Lucíju preblečený, hým okná zatrelí jakúsi čiernú hnusobú, hadám kolomažom či čím tak, že milí mládzenci dva dňi v kuse spali. Ľebo zakaždým, kdez sa obudzili, bola cma. Tak ľen spali a spali, až kým hých nakoňec scaňie ňevyhnaľo ven. A dzeže je Zuza?

Mac: No, išla téš s tymi Lucíjami. Šak som ci pédala, že aj

u nás už boly. Chtovie, káj ty ešče chodzja.

Aspom ci doňese to kabáčisko.

Ocec: Šak dobre, na Lucíju sa to patrí. Počuj, stárka,

poky dzievky pochodzia celú dzedzinu, pojme my hadám dzesi – čosi.

Mac: Och, ty kocúriso staré, čo ci to po rozume chodzí?

Aľe ňedbám, ňeche sranda.

Izidor Mikudík

Vianočný príbeh

Dievčatko pripravovalo vianočný darček. Balilo škatuľu do veľmi drahého zlatého papiera. Použilo ho neprimerane veľa a k tomu pridalo množstvo všelijakých ozdôb a farebných stužiek. „Čo to robíš?“ vyčítal jej príkro otec. „Toľko papiera vyjde nazmar. Vieš, koľko to stojí?“ Dievčatko si škatuľku pritlačilo k srdcu a so slzami v očiach sa stiahlo do kúta.

Na Štedrý deň pricupkalo k otcovi ako vtáčatko a podalo mu škatuľu v zlatom papieri ako dar.

„To je pre teba, ocko,“ zašepkala. Otec znežnel. Bol asi prítvrdý. Ved' to bol darček pre neho. Pomaly rozviazal stužku, trpezlivo rozbaľoval zlatý papier a pomaličky, pomaličky otvoril škatuľu. Bola prázdna!

Neprijemné prekvapenie roznieťilo jeho výbušnosť: „To si premárnila všetok papier a stužky, aby si zabalila prázdnu škatuľu?!“

Dievčatku znova slzy zaplavili očká: „Ale, ocko, škatuľa nie je prázdna. Vložila som do nej milión božtekov!“

Preto má dnes istý človek na pracovnom stole v kancelári škatuľu od topánok.

„Ved' je prázdna!“ čudujú sa všetci.

„Nie je prázdna. Je plná lásky môjho dievčatka,“ povie každému.

Bruno Ferrero

Ľudové rozprávky vždy odrážali túžbu našich predkov po dobre a spravodlivosti. Obľubujú ich nielen malí čitatelia, ale radi sa k nim vracajú aj starší žiaci. V pondelok 24.10. 2016 si na našej škole nahlas čítali rozprávky žiaci všetkých ročníkov. Podporili tak iniciatívu, ktorá vznikla v školách na upevnenie vzťahu žiakov k čítaniu. Má za cieľ získať deti, aby sa stali priaznivcami literatúry. K rozprávke sa žiaci vrátili po niekoľkých rokoch nielen po krásny príbeh, ale hlasným čítaním si overili aj svoje čitateľské schopnosti a rozvíjali čitateľskú gramotnosť. Medzinárodný deň knižnice si deti pripomenuli v stredu 26. 10. 2016 návštevou Obecnej knižnice v Papradne.

Pedagógovia dúfajú, že v dnešnom svete počítačov a tabletov kniha opäť priláka deti a siahnu po nej častejšie, aby spoznali jej čaro tak ako staršia generácia.

Javornícke víly

Dorka Moravíková

Víly sú duchovia a v minulosti sa o nich veľa rozprávalo. Niektorí ľudia sa dušovali, že sa s nimi stretli. Rozprávali, ako sa o polnoci schádzali na lúčkach v horách. Oblečené v jemných šatách, venčeky z lúčnych kvetov na hlavách a držiac sa za ruky tancovali až do svitania. Potom sa vzdialili a stali sa neviditeľnými.

Ak sa k nim priblížil človek, hneď ho vzali do kola a musel s nimi tancovať. Vraj každého vytancovali až do úmoru. Keď sa ráno prebral, zapovedal sa, že veru na toto miesto nikdy nevkročí.

Medzi vílami bola najmenšia jedna, ktorú volali Vílka. Ešte toľko nevládala tancovať, tak sa len pozerala. Bolo jej ľúto ľudí, ktorí už nevládali ani na nohách stáť a ešte aj tancovať museli. Rozhodla sa, že bude radšej pomáhať, ale nie umárat'. Začala pozorovať okolie a vznášala sa nad zemou. Len jemný šuchot jej šiat naznačoval, kde sa nachádza. Zachytila padajúceho človeka, pomohla zvieratkám, keď sa chytili do nastavených pascí pytliačkov. Uvoľnila konáre, ktoré zahatali vodu v potôčku. Vedela rozlíšiť žblnkot vody, šumenie vetra v konároch stromov, let vtákov a tiché kroky lesných zvierat. Stala sa ochrankyňou lesov.

Elena Počiatková

Vianočný kúzelný čaj

1 a 1/3 hrnčekka vody, 6 sáčkov čierneho čaju, 1 rozdrvená škoricica, 3 celé hrebíčky, 1/3 hrnčekka cukru, 1 a 1/3 hrnčekka brusnicového džusu alebo šťavy, 1 hrnček burgundského vína
Vodu prevaríme a pridáme čaj a korenie. Necháme pod pokrývkou 5 minút vyluhovať. Zcedíme, pridáme cukor, šťavu a víno. Ohrejeme a podávame s rezmi ovocia.

Kalendár na rok 2017, ktorý spracovala Mg. Margita Bulíková, si môžete zakúpiť v Základnej škole Papradno u ekonómky Eriky Piačkovej.

Beskydsko-Javornická lyžiarska bežecká magistrála

Ani sme sa nenazdali a zelené lúky a kopce nám opäť pokrýva snehobiely závoj, ktorý svojim čarom láka všetkých nadšencov turistiky a zimných športov vychutnať si krásu zimnej prírody. Vyzerá to tak, že bežkári si konečne túto zimu prídu na svoje. Oblúbeným terénom pre bežkárov z Papradna je jednoznačne bežkárska trať na „Vrchovej“ ale radi využívajú aj trasu na Javorníkoch, ktorá spája Slovákov s Čechmi, o ktorej Vám poskytneme zopár užitočných informácií. Beskydsko-Javornická lyžiarska bežecká magistrála bola slávnostne otvorená a uvedená do prevádzky dňa 21. januára 2012. Jej projekt navrhol a zrealizoval Žilinský samosprávny kraj a prostredníctvom tohto projektu chce pomôcť vytvoriť podmienky pre realizovanie zimného lyžiarskeho bežeckého športu na strojovo upravovaných tratiach. Základná trasa tvorí hrebeňové spojenie lokality na hranici s Českou republikou – Makov Bumbálka a pokračuje v pohorí Vysokých Javorníkov po lokalitu Čadca – Husárik. Dĺžka tejto časti magistrály je 54 km. Na hrebeni Veľkých Javorníkov okrem zársnej atmosféry osád, je turistom k dispozícii aj kamenná galéria v prírode, ktorú vytvorili umelci z regiónu Kysúc a Považia. Po trase magistrály sú umiestnené jednotlivé INFOBODY, kde môžete získať aktuálne informácie o aktuálnom dianí na magistrále, a takisto aj turistické pečiatky.

* Viac informácií o trase môžete nájsť aj na webovej adrese: <http://www.zilinskazupa.sk/nas-kraj/krasa-zaujímavosti-kraja/lyziarska-turistika/beskydsko-javornicka-lyziarska-bezecka-magistrala/>

TRASY BESKYDSKO – JAVORNÍCKEJ MAGISTRÁLY

Hlavná trasa magistrály

- (A) Bumbálka – Sedlo pod Hričovcom dĺžka 10.2 km
- (B) Sedlo pod Hričovcom – Makov Pančava, Melocík dĺžka 8.5 km
- (C) Makov Pančava, Melocík – Semeteš dĺžka 6.5 km
- (D) Semeteš – Kamenité dĺžka 7.3 km
- (E) Kamenité – Za Jakubovským vrchom dĺžka 5.9 km
- (F) Za Jakubovským vrchom – Petránky dĺžka 4.8 km
- (G) Petránky – Husárik dĺžka 8.1 km

Vedľajšia, pripájacia trasa

- (B1) Sedlo pod Hričovcom – Sedlo Bukovina dĺžka 7.6 km
- (B2) Sedlo Bukovina – Kohútka dĺžka 7.3 km
- (C1) Makov Pančava, Melocík – Vysoká nad Kysucou dĺžka 6.8 km
- (E1) Kamenité - Turzovka Vršok dĺžka 4.2 km
- (F1) Za Jakubovským vrchom – Turzovka Bukovina dĺžka 9.7 km
- (F2) Turzovka Závodie – Klokočov Konečná dĺžka 11 km
- (G1) Petránky – Zákopčie Majer dĺžka 4.4 km
- (G2) Cez osadu Črchľa dĺžka 1.7 km
- (G3) Kaplnka pod Črchľou – Vojtov vrch dĺžka 1.5 km

Viac informácií o trase Beskydsko – Javorníckej magistrály môžete nájsť aj na webovej adrese: <http://www.zilinskazupa.sk/nas-kraj/krasa-zaujímavosti-kraja/lyziarska-turistika/>

INFOBODY BESKYDSKO – JAVORNÍCKEJ MAGISTRÁLY

- HUSÁRIK – Hotel Husárik
- KASÁRNE – Chata LKJ Zlín, Horský hotel Fran, Penzión Javorník
- KOHÚTKA – 1. Slovensko - české infocentrum Kohútka
- MAKOV – Ski apartmány Makov
- MELOCÍK – Reštaurácia U Melocíka
- OŠČADNICA – TIK Rača Oščadnica
- SEMETEŠ – Turistická ubytovňa U Cipára
- TURZOVKA – Motel Smažák

Hlavná cena išla do Papradna

Autentické hodnoty v Javorníkoch ukryté. To je názov zborníka piesní a zvykov Javorníckych dolín. Táto knižka v sebe ukrýva jedinečnosť, rôznorodosť a bohatosť tradícií, zvykov aj spevov pochádzajúcich z obcí Marikovskej, Papradnianskej a Štiavnickej doliny, Karolinky, Nového Hrozenkova a Veľkých Karlovíc. Publikáciu zostavila Ing. Dana Mahútová a piesne v nej znotovali PaedDr. Lenka Jandušíková a Eva Mužíková, vydavateľom je obec Papradno. Knižka bola uvedená do života ešte v roku 2014 na 2. ročníku folklórneho festivalu V srdci Javorníkovo, no 15. novembra 2016 si vyslúžila ocenenie celoslovenského významu. Na 9. ročníku súťaže Slovenská kronika v Martine získala spomedzi 114 monografií, hlavnú cenu v kategórii publikácie o ľudovom odevu, tradičnom remesle, tradičnej ľudovej strave a pod. Aj toto je jeden zo spôsobov, ako šíriť tradície a dobré meno Papradna.

(pm)

(zb)

Bývame v jednom z dvoch najkrajších chotárov

Jeden je na Liptove v Tepličke, ten druhý u nás, na Považí, v papradnianskej doline.

V kategórii malé podniky (do 500 ha) bola ocenená Anna Beníková z Koliby Papradno ako víťazka tejto súťaže. Keďže záujem o jej ovčie výrobky stále narastá, rozhodla sa rozšíriť svoje stádo o ďalších 150 ks dobytka. Hodnotilo sa najmä prostredie, v ktorom zvieratá žijú, úprava poľných ciest, lúk, hospodárskych dvorov, ale aj technický stav strojov potreb-

ných pri výrobe mliečnych produktov. Cieľom súťaže je najmä propagovať a podporovať poľnohospodárstvo, využívať prírodné zdroje a udržiavať kultúru krajiny v rôznorodých podmienkach hospodárenia v rámci celého Slovenska.

Anne Beníkovej srdečne blahoželáme a ďakujeme nielen za zviditeľnenie a propagáciu, ale aj za šírenie dobrého mena, turizmu a rozvoj vidieka v našej obci.

(dm)

Paľko Máček

V Nimnici sa 25. novembra opäť stretli jednotlivci, kolektívy a priaznivci kultúry a osvetovej činnosti na slávnostnom podujatí „Múzy nás spájajú“. Hlavným účelom je odovzdávanie ocenení predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja významným osobnostiam a kolektívom, ktorí dlhodobo dosahujú významné úspechy v oblasti kultúry a pôsobia v našom regióne. Tento rok zaznelo na pódiu aj meno nášho Paľka Máčka z folklórnej skupiny Podžiaran. Cenu si z rúk trenčianskeho župana Jaroslava Bašku prevzal za interpretáciu a zachovávanie ľudovej piesne a šírenie kultúrneho dedičstva obce Papradno pri príležitosti životného jubilea. Paľkovi gratulujeme a želáme mu stále ten dobrosrdečný úsmev na tvári, spevavý hlas a veľa zdravička.

(zb)

Takto vám ďakujeme

A ešte raz ďakujeme obci Papradno a Trenčianskemu samosprávnemu kraju za kroje, ktoré im dali ušit'. Takéto poďakovanie ale asi nečakali (text na melódii Pri Prešporoku pri Dunajku):

1. V tom Papradne máme pekné pesničky, /:v tom Papradne máme pekné pesničky, spievajú hých starší, áj my, maľučkí.:/
2. Hlasy pekné, papradňanské my máme, /:hlasy pekné, papradňanské my máme, všimli si hých áj na kraji v Trenčíne.:/
3. Už nám len ty pekné kroje chýbali, /:už nám len ty pekné kroje chýbali, tak nám hých Trenčín s Papradnom kúpili.:/
4. Pán Boh zaplac za tyto nové kroje, /:Pán Boh zaplac za tyto nové kroje, budzeme hých strážic jak oko v hlave.:/

Turisti v Poľských Tatrách

Tradične na jeseň, keď je príroda pestro sfarbená, turisti z obce Papradno organizujú jednodňový turistický výlet. Tento rok to bolo Morské oko, horské pleso v malebnom prostredí pod severnými svahmi hraničného hrebeňa medzi Poľskom a Slovenskom.

Je najväčším plesom Vysokých Tatier. Keďže predpoveď počasia bola priaznivá, prihlásilo sa 49 turistov. Hneď ráno všetkých vítala nádherná panoráma Tatier s perfektným výhľadom na Lomnický štít, čo sa hocikedy nepodarí vidieť. Pekné počasie vylákalo k plesu stovky ľudí. Chodníky boli preplnené turistami. Niektorí sa dali zlákať na odvoz kočom. Z morského oka vyšli ešte pod Rysy k Čiernemu plesu. Bolo naozaj čo obdivovať.

Výlet do Švajčiarskych Álp

Na štvordňový výlet do Švajčiarska sa vybrali turisti z papradnianskej doliny v septembri.. Organizátorom bol Ivan Šibík z Jasenice. Motiváciou výletu do Álp bolo vidieť Matterhorn 4 778 m n.m. – horu vymodelovanú ľadovcami, ktorú nerušia žiadne okolité skaly. Autobus bol obsadený do posledného miesta. Na výlety vychádzali z horského mesta Grächen ležiaceho vo výške 1 600 m n.m. v blízkosti lyžiarskych stredísk Zermatt a Saas Fee. Obdivuhodné boli stavby postavené v obrovských výškach, a veľa historických domčekov postavených na kôch s plochými kameňmi. Navštívili Matt Mark, Gornergrat, malý Matterhorn a veľa zaujímavých miest. Tí odvážnejší si zobrali výstroj a skúsili štvortisícovku. Takéto výlety poriada Ivan dlhé roky. Väčšinou sú to Alpy. Vlni to boli Talianske Dolomity, predtým viackrát Rakúsko.

Karate Team napreduje

V novembri na majstrovstvách Stredoslovenského zväzu kadeťov a juniorov v karate v Tvrdošine súťažilo 36 klubov, štartovalo 324 pretekárov. V celkovom hodnotení skončili naši ako klub na 13. mieste. V jednotlivých zápasoch kumite bol najúspešnejším Martin Macháč v kategórii junióri 16 – 17 rokov do 76 kg, kde obsadil 1. miesto, na 2. priečke sa umiestnil v kategórii súborných cvičení kata starší junióri 18-20 rokov. Druhé miesto v kumite starší junióri 18-20 rokov nad 84 kg patrilo Matúšovi Galkovi, tretou v kategórii kumite kadetiek 14-15 rokov nad 54 kg bola Petra Zelová.

V Považskej Bystrici v športovej hale na okresnom kole vo vybijanej najmladších žiakov (29. 11.) ZŠ Papradno reprezentovali tretiaci Šárka Bašteková, Martin Cabadaj, Samuel Gugh, Lucas Kolkus, Peter Šamaj a Sebastián Zboran a štvrtáci Ester Brezničánová, Nina Hrabošová, Max Řička, Tomáš Tarožík, Petra Tarožíková a Sophia Vaštíková. Naši žiaci získali v silnej konkurencii (10 družstiev) 3. miesto.

Medvedzský futbalový turnaj

Od 1. 10. 2016 je v obci Papradno o jedno futbalové ihrisko viac. V dedine by ste ho hľadali márne. Nachádza sa v Medvedzom na mieste, ktoré nebolo vybrané náhodne. „Ihrisko vzniklo na starom ihrisku, na ktorom hrávali handrovou loptou už naši dedovia a otcovia. Ihrisko bolo nerovné, hrboľaté, lopta utekala dolu až do potoka,“ ozrejmil jeden z hlavných organizátorov Pavol Bulík. Myšlienka obnoviť futbalovú tradíciu v tejto časti vznikla pri pravidelnom varení medvedzského guľáša a spomínaní na dávne časy. Pri jej realizácii pomáhali Tono Belušík, Paľo Bulík, Roman Jánošík, Marián Jánošík, Mariena Jánošíková, Jozef Palko, Milan Balušík. Ihrisko vybagroval a zarovnal Ján Šamaj a bránky poskytla Mgr. Helena Janasová. Podľa slov Paľa Bulíka zostaví tímy, ktoré mali hrať počas jeho otvorenia, nebol problém. Hrali tri družstvá s výstižnými menami: Serovci, Palkovci a Vojákovci. Slávnostného výkopu sa zúčastnil starosta obce, Tono Belušík, Laco Jánošík, Paľo Bulík, Jožo Palko, Marián Jánošík. Rozhodoval Jaro Hroško. Približne päťdesiatka fanúšikov povzbudzovala hráčov k lepším výkonom. Turnaj má aj svojho víťaza – vyhrala osada Vojákovci (druhí skončili Palkovci a tretí Serovci). Ihrisko rozhodne nebude zívvať prázdnotou a ani futbalové zápole, ktoré spája obyvateľov tamojších osád, nebolo posledné. V roku 2017 to bude 1. ročník o Pohár starostu, ďalšie roky budú prebiehať grunťové turnaje, napr.: Medvedzie, Podhúboč, Tomášovce, Dýškovce, Košiare...

(zb)

Ďalší silák na obzore

Je ním Lukáš Španihel, ktorý nás koncom novembra reprezentoval v Banskej Bystrici na majstrovstvách Slovenska stredných škôl v pretlačaní rukou do 65 kg. Podarilo sa mu obsadiť 3. miesto. Očakávame ďalšie úspechy medzi hasičmi – silákmi. (dm)

Dva cenné kovy

V našej škole máme aj veľmi úspešného rybára. Je ním Radovan Kysel z 5. ročníka. V celoslovenskom kole súťaže Zlatý blyskáč, ktoré sa konalo vo Vrbovom, sa mu podarilo získať dve medaily, za 1. miesto medzi jednotlivcami a za 3. miesto v kategórii družstiev.

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, Bc. Petra Mikyťová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg. číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.